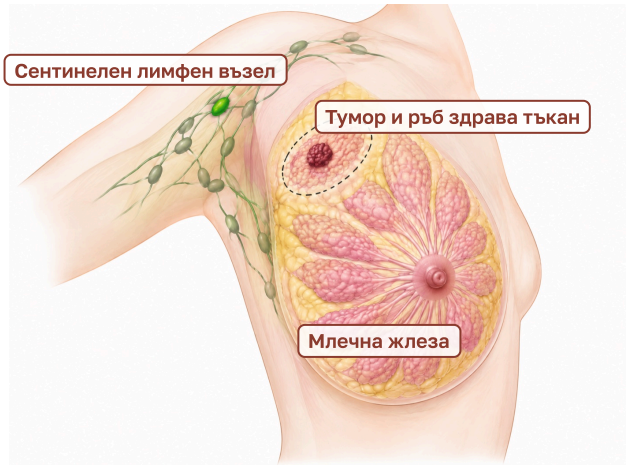
Комплексен онкологичен център – Шумен
Отделение по хирургия

Информирано съгласие за органосъхраняваща операция на гърдата

КСМП 31500-00 / 31536-00 / 30300-00 · чл. 87–90 от Закона за здравето

ЕГН / ЛНЧ _____ Дата на операцията _____

Диагноза _____

МКБ-10 _____ Оператор д-р _____

Пациент (име, презиме, фамилия) _____

Лимфни възли в мишницата
- ☐ биопсия на сентинелен лимфен възел
- ☐ аксиларна лимфна дисекция

Заболяването

В гърдата е установен злокачествен тумор (рак на гърдата) или неинвазивен рак (карцином in situ). Без лечение той расте и може да се разсее към лимфните възли под мишницата и други органи. При ранно открит тумор гърдата може да се запази: органосъхраняващата операция, последвана от лъчетерапия, дава същата преживяемост като мастектомията. Лечението се планира от онкологичната комисия.

Индикации при Вас

- ☐ Рак на гърдата, потвърден с биопсия
- ☐ Тумор, малък спрямо размера на гърдата
- ☐ Едно огнище на тумора
- ☐ Неинвазивен рак (карцином in situ) в ограничен участък
- ☐ Тумор, намален след предоперативно лекарствено лечение
- ☐ Желание да се запази гърдата и възможност за лъчетерапия
- ☐ Друго: _____

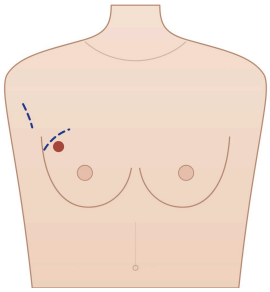
Очакван резултат

Целта е пълно отстраняване на тумора със запазване на гърдата. Заедно с лъчетерапията резултатът е същият като при мастектомия. Гърдата обикновено изглежда добре, но може да е по-малка, с белег и по-твърда след облъчването. Прогнозата зависи от стадия и вида на тумора; следват редовни прегледи и мамография.

Как протича операцията

- Операцията се извършва под обща анестезия. Ако туморът не се опипва, преди операцията под ултразвук или мамография в него се поставя тънка тел или маркер, за да бъде открит точно.
- Туморът се изрязва заедно с ивица здрава тъкан около него (широка локална ексцизия, секторална резекция). Ложето му се маркира с метални клипси, които насочват лъчетерапията.
- Взимат се 1–3 „стражеви“ лимфни възела от мишницата, открити с багрило или изотоп (сентинелна биопсия). При засегнати възли може да се наложи отстраняване на всички (аксиларна дисекция).
- Гърдата се оформя с околните тъкани. Отстраненото се изпраща за хистологично изследване, включително на ръбовете; то определя по-нататъшното лечение.

Операцията продължава обикновено 1–2 часа. Болничният престой е обикновено 1–3 дни, а връщането към обичайни дейности — след 2–4 седмици. Лъчетерапията започва обикновено 4–8 седмици след операцията.

Разрез над тумора и отделен малък разрез в мишницата за сентинелния лимфен възел.

Алтернативи

Мастектомия
Отстраняване на цялата гърда. Често не е нужна лъчетерапия, но гърдата се губи. Може да се съчетае с реконструкция сега или по-късно.

Мастектомия с реконструкция
Възстановяване на гърдата с протеза, експандер или собствена тъкан. По-дълга операция, повече усложнения, често няколко етапа.

Лекарствено лечение първо
Химио- или хормонотерапия преди операцията може да намали тумора и да улесни запазването на гърдата. Не замества операцията.

Само лекарства или лъчение
При пациентки, които не могат да бъдат оперирани. Може да контролира болестта за известно време, но шансът за излекуване е по-малък.

Ако откажете операцията: Без операция туморът продължава да расте. Може да прорасне кожата с незаздравяваща рана, кървене и инфекция и да се разсее в лимфните възли, костите, белите дробове, черния дроб и мозъка. Тогава запазването на гърдата става невъзможно, а болестта може вече да не е лечима.

Възможни усложнения

Серома (събиране на течност) или кръвонасядане в гърдата	●●●●●	често
Промяна във формата, размера или симетрията на гърдата	●●●●●	често
Тумор в ръба на изрязаното — нужда от повторна операция (реексцизия)	●●●●○	10–20 на 100
Изтръпване на кожата на мишницата и вътрешната страна на ръката	●●●●○	10–30 на 100
Лимфедем, ако се наложи отстраняване на всички възли	●●●●○	15–25 на 100
Хронична болка в гърдата или мишницата	●●●●○	10–20 на 100
Скованост на рамото, ограничени движения на ръката	●●●●○	5–10 на 100
Лимфедем (оток на ръката) след сентинелна биопсия	●●●○○	3–7 на 100
Повторна поява на тумора в същата гърда (за 10 години)	●●●○○	2–5 на 100
Инфекция на раната	●●●○○	1–5 на 100
Хематом, който изисква повторна операция	●●●○○	1–2 на 100
Алергична реакция към багрилото	●●○○○	под 1 на 100
Тромбоза, сърдечни и белодробни усложнения, алергия към лекарства	●●○○○	рядко
Смърт	●○○○○	под 1 на 1000

Точките показват колко често: ●●●●● — често, ● — изключително рядко.

Бележки на лекаря (индивидуални рискове, особености при този пациент)

Разширяване на обема и кръвопреливане

Давам съгласие, ако по време на операцията се установи необходимост, хирургът да отстрани повече тъкан от гърдата (за чисти ръбове) или всички лимфни възли от мишницата при засягане на стражевите или да извърши друга интервенция, когато отлагането ù би застрашило живота или здравето ми. Мастектомия — само с отделно съгласие.

Съгласен(на) съм при нужда да ми бъдат преливани кръв и кръвни продукти: ☐ да ☐ не

Декларация

- Лекуващият лекар ми обясни на разбираем за мен език диагнозата, целта и хода на операцията, разумните алтернативи, очакваните резултати и прогнозата, възможните рискове и последиците от отказ.
- Информацията ми беше дадена своевременно; имах време да я обмисля и да задам въпроси и получих отговор на всички тях.
- Разбирам, че никой лекар не може да гарантира определен резултат и че усложнение може да настъпи и при правилно проведено лечение.
- Съобщих вярно за заболяванията си, приеманите лекарства (включително за разреждане на кръвта), алергиите и предишните си операции.
- Знам, че мога да откажа или да оттегля съгласието си по всяко време преди операцията, без това да промени отношението към мен.
- Знам, че за анестезията се дава отделно информирано съгласие пред анестезиолог.

Доброволно давам съгласието си да ми бъде извършена **органосъхраняваща операция на гърдата**.

Пациент

имена · подпис · дата · час

Лекар, дал информацията

д-р … · УИН · подпис

Законен представител

при пациент под 18 г. или под запрещение (чл. 87, ал. 2–4 ЗЗ):
имена · ЕГН · качество · подпис

Свидетел

когато пациентът не може да се подпише: имена · подпис

Отказ (чл. 90 ЗЗ). Отказвам предложената операция. Запознат(а) съм с рисковете от отказа. Подпис: _____ Дата: _____

Ако пациентът не може или не желае да подпише отказа, той се удостоверява с подписите на лекуващия лекар _____ и на свидетел _____.